

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)**

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від _____ 20____ р. № _____

На № _____ від _____ 20____ р.

**Фізичній особі – підприємцю
Роману Задорожньому
(РНОКПП 2810403137)**

а/с № 522,
м. Чернівці, 58001

attorneys@vg.ua

Індивідуальна податкова консультація

Державна податкова служба України, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), розглянула звернення фізичної особи – підприємця Задорожнього Романа від 03.07.2024 № 0106/01072024 (вх. ДПС № 3073/ІПК/6 від 03.07.2024) щодо практичного застосування норм чинного законодавства та в межах компетенції повідомляє.

Платник податків є фізичною особою – підприємцем та планує продавати товар через мережу Інтернет на закордонних сайтах за межами України, покупцями будуть фізичні особи. Розрахунок за проданий товар буде здійснюватися шляхом перерахування коштів за допомогою міжнародного платіжного сервісу PayPal на відкритий банківський рахунок фізичної особи – підприємця.

Платник податків у своєму зверненні просить надати роз'яснення з наступних питань:

1. Чи може суб'єкт господарювання обрати другу групу спрощеної системи оподаткування отримуючи дохід за допомогою платіжного сервісу PayPal?
2. Якщо відповідь на попереднє запитання ствердне, то як розраховується сума доходу?
3. Якщо використання сервісу PayPal для суб'єктів господарювання заборонена, то яка відповідальність передбачена за такі дії та на кого покладено функції контролю за такі порушення?

К
Державна податкова служба України
3674/ІПК/99-00-24-03-031 ІПК від 12.07.2024

Щодо питань першого-третього

Згідно зі ст. 42 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання доходу.

Відповідно до ст. 44 ГКУ підприємництво здійснюється на основі вільного вибору підприємцем видів підприємницької діяльності, самостійного формування підприємцем програми діяльності, встановлення цін на продукцію та послуги відповідно до закону, комерційного розрахунку та власного комерційного ризику, вільного розпорядження прибутком, що залишається у підприємця після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законом.

Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку встановлено главою 1 розділу XIV Кодексу.

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності – це особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених п. 297.1 ст. 297 Кодексу, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених встановлено главою 1 розділу XIV Кодексу, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності (п. 291.2 ст. 291 Кодексу).

Відповідно до п.п. 2 п. 291.4 ст. 291 Кодексу до платників єдиного податку, які відносяться до другої групи, належать фізичні особи – підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв:

не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб;

обсяг доходу не перевищує 834 розміри мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 01 січня податкового (звітного) року.

Дія п.п. 2 п. 291.4 ст. 291 Кодексу не поширюється на фізичних осіб – підприємців, які надають посередницькі послуги з купівлі, продажу, оренди та оцінювання нерухомого майна (група 70.31 КВЕД ДК 009:2005), послуги з надання доступу до мережі Інтернет, а також здійснюють діяльність з виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння. Такі фізичні особи – підприємці належать виключно до третьої групи платників єдиного податку, якщо відповідають вимогам, встановленим для такої групи.

Поняття «населення» у розумінні п.п. 2 п. 291.4 ст. 291 Кодексу не

є специфічним, а використовується у загальному значенні.

При цьому з практики застосування термінів, слів та словосполучень у юриспруденції населення – це сукупність людей, які перебувають у межах даної держави і підлягають її юрисдикції. До складу населення входять громадяни даної держави, іноземні громадяни, які живуть у цій державі тривалий час, особи без громадянства та особи з подвійним і більше громадянством.

Враховуючи викладене, фізична особа – підприємець – платник єдиного податку другої групи, має право здійснювати реалізацію товару фізичним особам – нерезидентам за межами України, за умови дотримання усіх вимог, визначених главою 1 розділу XIV Кодексу.

Крім того, згідно зі ст. 1 Закону України від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність» зі змінами та доповненнями (далі – Закон № 959) зовнішньоекономічна діяльність – це, зокрема, діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами.

Фізичні особи, які мають постійне місце проживання на території України, мають право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність, якщо вони зареєстровані як підприємці (частина друга ст. 5 Закону № 959).

Відносини, що виникають у сфері здійснення валютних операцій, валютного регулювання і валютного нагляду, регулюються Конституцією України, Законом України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII «Про валюту і валютні операції» зі змінами та доповненнями (далі – Закон № 2473), іншими законами України, а також нормативно-правовими актами Національного банку України (далі – НБУ), прийнятими відповідно до Закону № 2473.

Принципи валютного регулювання, які викладені у ст. 2 Закону № 2473, передбачають, зокрема, право фізичних та юридичних осіб – резидентів укладати угоди з резидентами та (або) нерезидентами та виконувати зобов'язання, пов'язані з цими угодами, у національній валюті чи в іноземній валюті, у тому числі відкривати рахунки у фінансових установах інших країн.

Частиною третьою ст. 4 Закону № 2473 передбачено, що резиденти з урахуванням обмежень, визначених Законом № 2473 та іншими законами України, мають право відкривати рахунки в іноземних фінансових установах та здійснювати через такі рахунки валютні операції.

При цьому порядок відкриття рахунків в іноземних фінансових установах регулюється законодавством тієї країни, в якій відкривається рахунок.

Порядок проведення розрахунків за валютними операціями визначається Національним банком України (частина четверта ст. 5 Закону № 2473).

Постановою Правління НБУ від 02 січня 2019 року № 5 затверджено Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті (далі – Положення № 5), яке визначає заходи

захисту, запроваджені НБУ, порядок їх застосування (порядок здійснення валютних операцій в умовах запроваджених цим Положенням заходів захисту), а також порядок здійснення окремих операцій в іноземній валюті.

Відповідно до абзацу першого п. 16 розділу I Положення № 5 розрахунки за зовнішньоекономічними операціями здійснюються виключно через рахунки в банках.

Пунктом 23 розділу II Положення № 5 передбачено, що грошові кошти від нерезидента за операціями резидента з експорту товарів підлягають зарахуванню на рахунок резидента в Україні в банку.

Одночасно зауважуємо, що PayPal – це міжнародна платіжна система, тобто не вважаються рахунками, відкриті у банківських установах.

Дохід, виражений в іноземній валюті, перераховується у гривнях за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим НБУ на дату отримання такого доходу (п. 292.5 ст. 292 Кодексу).

Датою отримання доходу платника єдиного податку є дата надходження коштів платнику єдиного податку у грошовій (готівковій або безготівковій) формі, дата підписання платником єдиного податку акта приймання-передачі безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг). Для платника єдиного податку третьої групи, який є платником податку на додану вартість, датою отримання доходу є дата списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності (п. 292.6 ст. 292 Кодексу).

Таким чином, для фізичної особи – підприємця усі вартісні показники, що включаються до доходу, відображаються у національній валюті України.

Показники, виражені в іноземній валюті, перераховуються у національній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, встановленим НБУ на дату їх отримання.

Одночасно зауважуємо, якщо кошти, отримані від здійснення зовнішньоекономічної діяльності, зараховані на рахунок, відкритий у системі PayPal та в подальшому перераховуються на рахунки, відкриті у банківських установах в Україні для здійснення підприємницької діяльності, то такі кошти включаються до доходу фізичної особи – підприємця та оподатковуються у порядку, визначеному главою 1 розділу XIV Кодексу.

Разом з тим, якщо зазначені кошти залишаються на кінець звітного податкового періоду на рахунках, відкриті у системі PayPal, тобто не зараховуються на рахунки, відкриті у банківських установах України для здійснення підприємницької діяльності, або зараховуються на рахунки в Україні, які відкриті для власних потреб, то такі кошти оподатковуються за правилами, встановленими для платників податків – фізичних осіб.

Порядок оподаткування доходів фізичних осіб визначено розділом IV Кодексу, відповідно до п.п. 163.1.3 п. 163.1 ст. 163 якого об'єктом оподаткування резидента є іноземні доходи, отримані з джерел за межами України.

Оподаткування іноземних доходів встановлено п. 170.11 ст. 170 Кодексу, відповідно до п.п. 170.11.1 якого у разі якщо джерело виплат будь-яких оподатковуваних доходів є іноземним, сума такого доходу включається до загального річного оподатковуваного доходу платника податку – отримувача, який зобов'язаний подати річну податкову декларацію, та оподатковується за ставкою, визначеною п. 167.1 ст. 167 Кодексу, крім випадків, визначених цим підпунктом.

Крім того, згідно з п.п. 1.2 п. 161 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу дохід, визначений ст. 163 Кодексу, є об'єктом оподаткування військовим збором.

Податкова декларація про майновий стан і доходи подається за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб, у тому числі самозайнятих осіб – до 01 травня року, що настає за звітним, крім випадків, передбачених розділом IV Кодексу (п.п. 49.18.4 п. 49.18 ст. 49 Кодексу).

Згідно із п. 164.4 ст. 164 Кодексу під час отримання доходів у вигляді валютних цінностей або інших активів (вартість яких виражена в іноземній валюті або міжнародних розрахункових одиницях), такі доходи перераховуються у гривні за валютним курсом НБУ, що діє на момент нарахування (отримання) таких доходів.

Згідно з п. 52.2 ст. 52 Кодексу індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.

Начальник управління адміністрування
єдиного внеску, методології та розгляду
звернень платників податків
Департаменту оподаткування фізичних осіб

Роман СВИЦА

Наталія Присяжнюк 272 44 02

Дана індивідуальна податкова консультація діє до зміни/втрати чинності норм законодавства, щодо яких надано індивідуальну податкову консультацію.